

Obsah

31

2026

Naše

škola udělila dva
čestné doktoráty
špičkovým vědcům.

Za posledních dvacet

let jich bylo jen sedm. Čili dost šetříme. Což je zajímavý kontrast vůči době, v níž se (alespoň v euroatlantickém prostoru) nešetří vůbec a ničím. Přes 80 % vědeckých článků v humanitních oborech skončí bez citací, sociální sítě jsou zaplaveny plochými příspěvky, které si druhý den, natož za měsíc, nikdo nepamatuje. Lidé vyhodí třetinu nakoupených potravin. Autem jezdíme i za roh, o létání do kdysi nedostupných končin nemluvě. Prostě tak trochu bezuzdná party (čest výjimkám). Zdá se ale, že možnost mít cokoli kdykoli na dosah lidský druh jaksi... neuspokojuje. Je tedy moc fajn, že VŠCHT velkými oceněními neplýtvá. A lidé, kteří dosáhli mimořádných úspěchů, pozitivně ovlivnili miliony životů nebo směr, kterým se ubírá celé jedno oborové odvětví, si pak univerzitního uznání opravdu váží. Chcete důkaz? Rozhovory s Tomášem Cihlářem a Hansem Jakobem Wörnerem najdete v aktuálním vydání.

Klidné čtení a třeba i inspiraci přeje za redakci

Michal Janovský

3
4
9
10
15
16
21
22
24
25
26
28
30
31
32

Pod mikroskopem

Rozhovor s Veronikou Kramaříkovou

Knižní inspirace

Nová budova VŠCHT

Hledá se | Knižní inspirace

Rozhovory: H. J. Wörner a Tomáš Cihlář

Senát

Ohlédnutí

Culture shock

Absolvent

Z hloubi duše

Data na VŠCHT

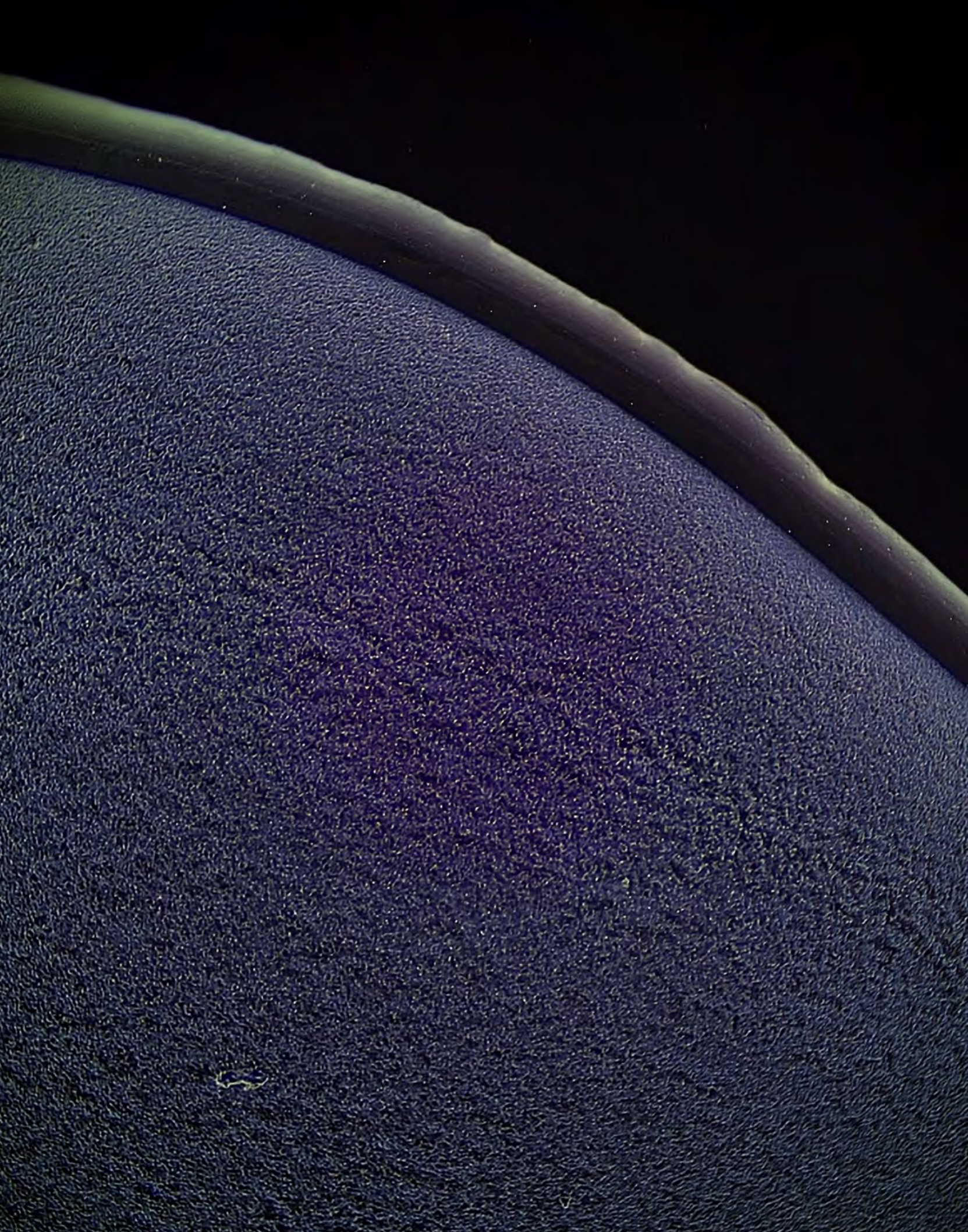
CEPKO

Co na to doktor Kachekran? | Nenechte si ujít

Zákoutí

Redakce
Šéfredaktor
Kontakt na redakci
Design a sazba
Spolupráce
Foto na obálce
Jazyková korektura

Jakub Drahonský, Jan Kříž, Lumír Košař, Jonáš Priškin, Anna Průšová, Bára Pultar Uhlíková
Michal Janovský
michal.janovsky@vscht.cz
Annemarie Havlíčková
Jolana Lukešová, Jan Havlík, Vladislava Kůželová, Lenka Balíková, Veronika Dufek
Jáchym Predota
Hana Baryllová

Střílejme na Měsíc. Když nedoletíme, pořád skončíme dost vysoko

Michal Janovský
Foto: Jonáš Priškin

Vystudovala Vysokou školu ekonomickou v Praze, následně získala titul MBA na University of Washington. Působila na úřadu vlády, ministerstvu financí nebo ministerstvu průmyslu a obchodu. Posledních šest let pak vedla strategii a rozvoj sousední ČVUT. Od února 2026 už **Veronika Kramaříková** pečuje z pozice prorektorky o stejné oblasti na VŠCHT. A jak plyne z titulku i celého obsahu rozhovoru, nepřišla si sem užívat jiné akademické prostředí a psát strategické materiály do šuplíku...

Na VŠCHT pracujete jen pár týdnů. Co vám dává pocit, že jste tady správně?

Vlastně skoro všechno. VŠCHT mě baví tím, že jde o instituci, která se snaží fungovat na datech, lidé mezi sebou komunikují a mluví podobným jazykem. To považuji za strašně důležité. Zvenčí navíc vidím, že spousta věcí tu funguje velmi dobře, i když místní už je někdy berou jako samozřejmost. Mám ráda i skutečnost, že se tu nehrají žádné hry a prostředí působí autenticky. A opravdu mě potěšilo i něco tak obyčejného, jako že se lidé na chodbách zdraví – což byla jedna z prvních věcí, které jsem psala bývalým kolegyním z ČVUT hned první den.

Je něco, co vás na VŠCHT překvapilo?

Každá instituce má svou kulturu a VŠCHT není výjimkou. Když jsem si podrobně četla výroční zprávu, měla jsem pocit, že existují některé ústavy, týmy nebo osobnosti, o nichž slyším opakovaně, zatímco jiné možná zůstávají trochu ve stínu. Neříkám to jako kritiku – ve velké instituci je přirozené, že někdo je na špičce a je víc vidět. Jde ale o jednu z věcí, na které se chci podívat. Zároveň na mě VŠCHT působí jako škola, která se vůbec nebojí velkých projektů a bere některé problematické věci jako skutečné výzvy.

Když se řekne strategie vysoké školy, řada lidí si představí dlouhý nudný dokument plný tabulek. Co si pod tím pojmem představujete vy?

Byla bych ráda, kdyby strategie nebyla papír, který se jednou za pět let schválí, a tím to skončí. Chci, aby to byl živý proces propojený s každodenním fungováním školy. Velmi se mi líbí myšlenka pana děkana Jeníčka dostat strategii na jednu stránku, aby každý věděl, kam škola směřuje. Samozřejmě za tím budou muset být akční plány, indikátory i tabulky, ale pro většinu lidí musí být srozumitelné hlavně to základní: kam jdeme a proč právě tam. Zároveň chci, aby strategie stála na datech, ne na pocitech. Když budeme například určovat vědecké priority, musíme být schopni vysvětlit, proč míříme právě zvoleným směrem. S nadsázkou ráda říkám: střelíme na Měsíc, a když nedoletíme až tam, pořád můžeme skončit hodně vysoko.

Jak se pozná, že zvolená strategie skutečně funguje?

Z velké části podle dat. Například ve vědě je to v mnoha ohledech dobře měřitelné: jak kvalitně publikujeme, jak jsme citovaní, jak si vedeme v grantové soutěži nebo jak se nám daří ve spolupráci s průmyslem. Budu ráda, když vedle vědeckých výsledků začnou vznikat i startupy a spin-offy, když budeme mít více licenčních smluv a vůbec více konkrétních výstupů, které ukazují, že škola nejde správným směrem jen na papíře, ale i v reálném světě.

Do funkce prorektorky jste nastoupila ve chvíli, kdy už nějaký čas běží debata o dlouhodobém strategickém záměru školy. Jaký bude další postup a kdy škola bude nový strategický záměr mít?

Posbírala jsem dostupné analytické materiály, velmi užitečné závěry hodnotících panelů i další podklady, které vznikly dříve, a navazuji na ně. Zároveň si přináším trochu jiný pohled zvenčí a někdy může být užitečné říct nahlas věci, které nejsou úplně v komfortní zóně instituce. Přeji si, aby strategický záměr vznikl po společné debatě vedení, fakult i dalších částí školy. Počítám s letním pracovním výjezdním setkáním, kde bude čas se opravdu zastavit, promyslet a důsledně prodiskutovat, co jsou naše priority pro nejbližší roky – a to vždy s oporou v datech a v analýze, kam se posouvá světová věda, vysoké školství i financování vzdělávání a výzkumu. Byla bych ráda, kdyby strategický záměr v ucelené podobě vznikl na podzim a od roku 2027 vstoupil v účinnost.

Objevovala se v mezinárodních hodnoceních, která jste měla k dispozici, opakující se témata, jež budou vyžadovat zvláštní pozornost?

Zatím vnímám dvě hlavní oblasti. Zaprvé je potřeba jasně pojmenovat vědecká témata, která chceme jako univerzita přednostně podporovat a proč. Druhým tématem jsou doktorandi. Vnímám je jako novou generaci vědeckých pracovníků, a proto bych byla ráda, aby měli v budoucí strategii mnohem viditelnější postavení a ideálně tvořili samostatný strategický pilíř. Samozřejmě vedle

toho zůstávají obecné priority, jako je výuka, práce se studenty nebo internacionalizace, bez níž dnes kvalitní vědu dělat nejde.

Když mluvíte o podpoře některých vědeckých témat, neznamená to zásah do akademické svobody?

Rozhodně ne. Nejde o to lidem přikazovat, co mají zkoumat. Jde o pojmenování směrů, které dávají ve světové vědě smysl, vysvětlit proč a nabídnout celoškolskou podporu těm, kteří v nich chtějí být aktivní. Ať už půjde o finanční motivaci, interní granty, nebo jiné ocenění, cílem má být vytvářet chuť mířit vysoko na mezinárodní úrovni, ne někoho svazovat.

Jak zajistíte, aby nový strategický záměr nezůstal po schválení jen v šuplíku?

Za klíčové považuji, abychom strategii vytvořili společně. Když do ní lidé mohou vnést své myšlenky, mnohem spíš ji přijmou za svou. Zároveň je potřeba výsledky i vývoj průběžně a srozumitelně komunikovat, ideálně jednoduše, v grafech, ve srovnáních, bez zbytečného administrativního balastu. Věci se nemají vykazovat kvůli vykazování, ale proto, aby bylo zřejmé, co se daří, co se nedaří a proč. I v oblasti kvality, kterou mě pan rektor též pověřil, bych byla ráda, aby materiály byly přehledné, smysluplné a transparentně dostupné.

Jakým dalším oblastem se na VŠCHT budete věnovat?

Jedním z nich je spolupráce s resortem obrany. Nejen kvůli bezpečnosti, ale i kvůli otázce soběstačnosti státu v krizových situacích. VŠCHT zde má obrovský odborný potenciál a může sehrát významnou roli. Česká chemie, včetně té vojenské, má dlouhodobě velmi dobré jméno. Dalším důvodem jsou samozřejmě finance. Veřejných peněz na vědu nebude přibývat, takže musíme hledat další zdroje a nové typy partnerství.

Část vaší profesní historie je spojena s podporou kvantové technologie. Proč právě ona?

Kvantum považuji za oblast, která může

v příštích letech zásadně proměnit svět. A v chemii obzvlášť. Už v době, kdy jsem se na ministerstvu průmyslu a obchodu věnovala národní strategii pro umělou inteligenci, mi bylo jasné, že další zásadní technologií budou právě kvantové technologie. V chemii mají obrovský potenciál hlavně v simulacích a ve výpočetně náročných úlohách. A protože je to stále relativně nová oblast, má velkou výhodu ten, kdo se do ní zapojí včas. Myslím si, že na VŠCHT je několik mimořádně schopných lidí, kteří by v tom mohli sehrát opravdu důležitou roli nejen v rámci ČR, ale celého světa. A já jim díky kontaktům z minulých působišť dokážu pomoci jak k výpočetnímu času, tak ke vzdělávacím workshopům v rámci kvantového ino-

vačního centra. VŠCHT zkrátka potřebuje být v epicentru vývoje kvantových technologií.

Jaké administrativní zázemí pro svou práci na VŠCHT máte?

Pod prorektora pro strategie spadá odbor strategie i oddělení kvality. Musím říct, že jsem vstoupila do dobře fungujícího prostředí. Oceňuji, že existují kvalitní podklady a že se dá navazovat na něco, co má úroveň. Můžu se tedy soustředit na to, jak věci zjednodušovat, zpřehledňovat a posouvat dál. U kvality bych například ráda ještě víc posílila vnímání toho, že nejde jen o administraci a akreditace, ale především o skutečné sledování kvality a tvůrčí činnosti školy.

V úvodu jsme se trochu zmínili o ČVUT a některých přirozených „kulturních“ rozdílech. Kdybyste měla tu moc, co byste z partnerské univerzity na VŠCHT přenesla?

Obě instituce jsou v mnoha ohledech velmi odlišné. Na VŠCHT je velkou výhodou společný jazyk a odborné zázemí, protože chemie (se vším respektem k ekonomům) je tu skutečně silným sjednocujícím prvkem. Na ČVUT je naopak mnohem větší vnitřní obrová rozrůzněnost a s tím související fakultní i osobnostní rozdíly. Co bych ale velmi ráda přenesla, je důraz na mezioborovost. Tu VŠCHT sama o sobě nikdy nebude mít v takové šíři jako velké technické univerzity,

ale o to víc musíme aktivně spolupracovat s ostatními institucemi v kampusu i mimo něj. Kampus Dejvice je v daném kontextu obrovská příležitost a byla by škoda ji nevyužít.

V minulosti jste také pracovala na různých pozicích na několika ministerstvech, byla jste hodně v kontaktu s průmyslovým sektorem. Co je podle vás hlavní ingredience, aby se ve veřejné instituci opravdu podařilo realizovat zásadní změnu?

Musí existovat někdo, kdo pro ni opravdu hoří a je ochotný si ji odpracovat. Nestačí mít nápad. Je potřeba být u věci od začátku, hledat spojence, neustále komunikovat, vyjednávat a mít nekonečnou trpělivost. To platí jak pro univerzity, tak směrem ke státu, partnerům a dalším institucím. A zároveň je důležité umět dělat kompromisy. Ne vždy se

podaří prosadit ideální variantu, ale i posun správným směrem má hodnotu.

Co vám dala zkušenost ze státní správy a co vás naopak baví na akademickém prostředí?

Ze státní správy jsem si odnesla zkušenost s tím, jak vznikají strategie, jak funguje rozhodování a jak důležité je být u věci od úplného začátku. Zároveň jsem si díky přechodu do akademického prostředí znovu uvědomila, že i některé administrativní mechanismy, které ve státní správě všichni kritizují, mají svůj smysl a ve finále ulehčují mnoha lidem práci. Co mě naopak baví na akademickém světě, je svoboda myšlení a pohyb mezi opravdu chytrými lidmi. Akademická samostatnost a svoboda jsou podle mě pro společnost zásadní hodnoty a je potřeba je aktivně bránit.

Jaké téma české vysoké školství dlouhodobě podceňuje?

Vedle chronického podfinancování je to podle mě hlavně způsob, jakým učíme a jak přemýšlíme o přípravě budoucích studentů. Ale to se netýká jen vysokých škol, stejný problém sužuje celou vzdělávací soustavu. Pokud chceme, aby byl větší zájem o technické a přírodovědné obory, musíme jinak učit matematiku, fyziku nebo chemii. A zároveň mnohem vážněji brát celoživotní vzdělávání, reskilling a upskilling. Právě tam mají vysoké školy zatím nevyužitou velkou příležitost.

Náročnou práci je občas nutné kompenzovat jinou vášní. Čím se bavíte ve volném čase?

Jsem vcelku klasická matka dvou pubertáků, takže doma zažívám plně běžné radosti i starosti, které si zpestřuju běháním. Moje dcera v minulém roce prohlásila, že by si chtěla zaběhnout půlmaraton, tak jsem oprášila běžecké boty a začaly jsme trénovat. Letos jsme spolu opravdu absolvovaly Pražský půlmaraton, což mě mezi těmi 17 tisíci lidmi naplnilo radostí a v jednu chvíli i dojetím. Vedle toho mám ještě psa.

Jak se jmenuje?

Amelia Earhartová po statečné pilotce, která jako první žena přeletěla Atlantský oceán, při přeletu Tichého oceánu ale bohužel zmizela. Mám ji od manžela, který si jednou splnil sen, obletěl svět a ptal se mě, co bych si přála jako poděkování za to, že jsem ho pustila. Říct si o šperk mi přišlo trapné a nakonec to skončilo u Amelie.

Prý také znovu studujete?

Je to tak. Studuji na odborném učilišti v Nasavrkách včelařský obor a letos budu poprvé stáčet vlastní med. Včely mě neuvěřitelně baví a vlastně na ně pohlížím i trochu terapeuticky – ten jejich řád, spolupráce a způsob fungování je fascinující a občas tolik v rozporu s tím, jak fungují některé lidské organizace (*směje se – pozn. red.*).

Workshop: Kvantové výpočty v chemii – konkrétní use cases

Datum: 25. května 2026

Čas: 13:00

Místo: VŠCHT v Praze, Technická 5, Dejvice, AI

Cílem workshopu je představit srozumitelnou formou možnosti, které dnes kvantové výpočty nabízejí pro chemii, materiálový výzkum a související obory, a zároveň vzbudit zájem o zapojení do této rychle se rozvíjející oblasti.

Workshop je určen akademickým pracovníkům a studentům Vysoké školy chemicko-technologické v Praze a vybraným pracovníkům Akademie věd ČR.

Co můžete očekávat:

- ▶ přehled aktuálního stavu kvantových technologií a jejich relevance pro chemii
- ▶ konkrétní příklady využití
- ▶ ukázky nástrojů a přístupů využívajících kvantové počítače
- ▶ prostor pro diskusi o možnostech zapojení do výzkumu a projektů

Na workshopu vystoupí odborníci ze společnosti IBM, která patří mezi globální lídry v oblasti kvantových technologií a aktivně rozvíjí kvantové výpočetní platformy využitelné i v chemii.

Kontext a příležitosti:

Workshop je organizován v návaznosti na aktivity Quantum Innovation Center IBM (qic-czech.cz), jehož cílem je rozvoj kvantových kompetencí v České republice, podpora vzdělávání a vytváření odborné komunity napříč akademickou sférou i průmyslem.

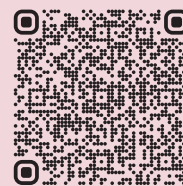
Kvantové technologie představují zásadní příležitost zejména pro oblasti, jako jsou:

- ▶ výpočetní chemie a simulace molekul
- ▶ návrh nových materiálů
- ▶ optimalizace chemických procesů

Registrace:

Pro účast na workshopu se prosím registrujte prostřednictvím následujícího odkazu →

Součástí registrace je krátký dotazník, který nám pomůže lépe přizpůsobit obsah workshopu Vaším potřebám a odbornému zaměření. Budeme velmi rádi, pokud přijmete naše pozvání a zapojíte se do diskuse o budoucnosti kvantových technologií v chemii.

Výstava architektonických návrhů nové budovy VŠCHT Praha

Od poloviny května budou v parteru Národní technické knihovny k vidění všechny návrhy z druhé fáze architektonické soutěže, jejímž předmětem byla nová budova VŠCHT na Vítězném náměstí.

Tato významná veřejná investice se začlení do urbanistické koncepce plánované dostavby náměstí v rámci developerského projektu Fourth Quadrant a bude reprezentativním a důstojným vstupem do celého univerzitního kampusu Dejvice.

Nová budova VŠCHT bude samostatně stojícím, odděleně realizovatelným objektem, který je v nadzemní části zcela nezávislý na okolní zástavbě. Jeho umístění na křížení ulic Šolínova a Technická umožňuje přímé napojení na stávající objekty VŠCHT.

Nová budova není koncipována jako samostatná vysoká škola, ale jako doplnění obou stávajících historických objektů univerzity. Jejím hlavním účelem je rozšířit univerzitní prostory, které buď z kapacitních, nebo technologických důvodů nelze v původních budovách realizovat. Specializované laboratoře a technologická zázemí určená pro výzkum a praktickou výuku zůstanou i nadále v historických objektech.

Konečné pořadí soutěže:

- 1. místo** – ra15/mackovič architecture
- 2. místo** – M.Arch Vít Forman & Ing. arch. Matěj Štěpánek & Ing. arch. Tomáš Korch & Ing. arch. Jan Stibral
- 3. místo** – Sadovsky & Architects s.r.o.

Vizualizace na této dvoustraně:
vítězný návrh studia
ra15/mackovič architecture

2. místo – M. Arch Vit Forman & Ing. arch. Matěj Štěpánek & Ing. Arch. Tomáš Korch & Ing. Arch. Jan Stibral

3. místo – Sadovsky & Architects, s.r.o.

Miláček má kde odpočívat a studenti s ním

Jonáš Priškin

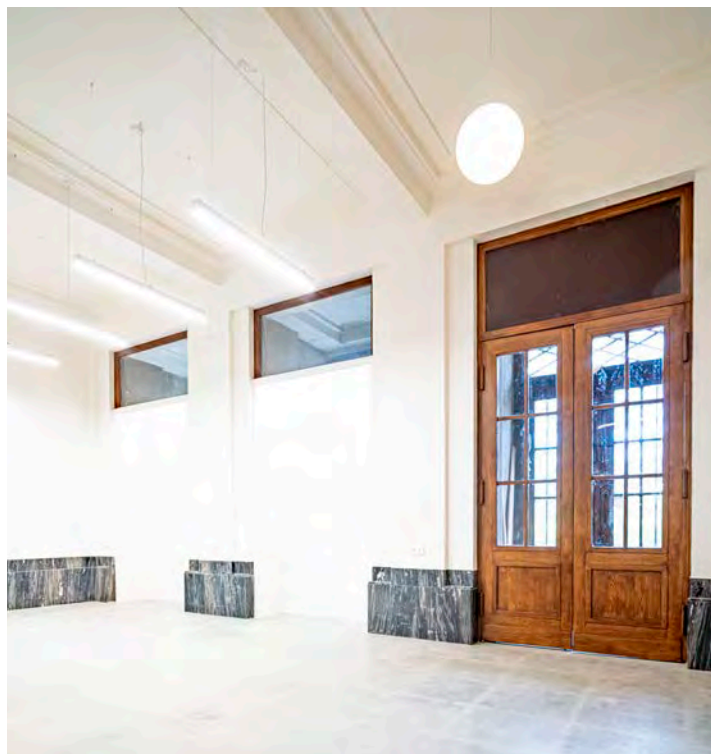
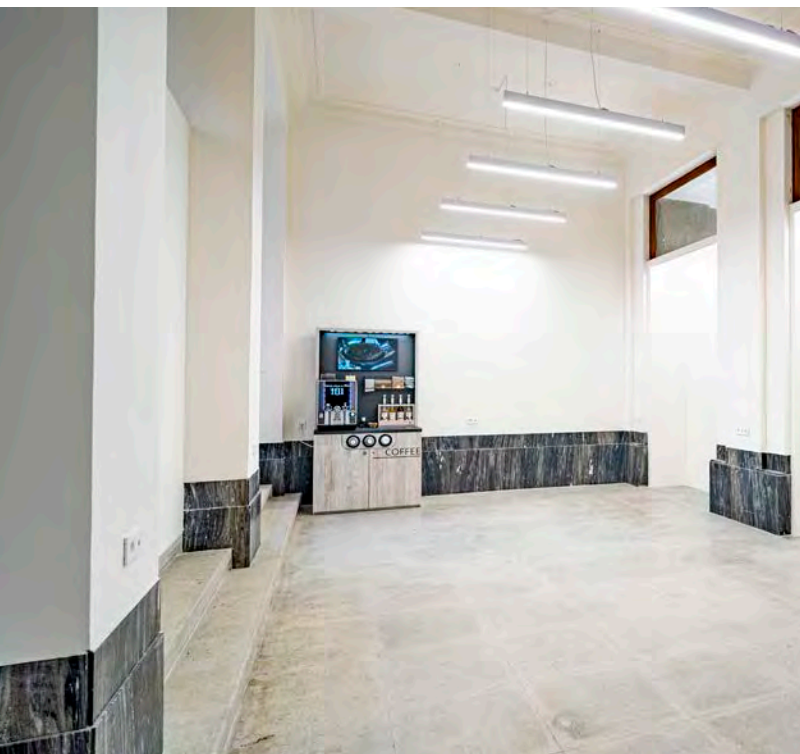
Foto: Jonáš Priškin

Pokud jste v posledních měsících procházeli kolem starého bufetu U Miláčka, možná jste si všimli hluku a pracovních úprav. Prostory po bývalém bufetu prošly rekonstrukcí tak, aby únikový východ mohl znovu sloužit svému účelu. Prostor U Miláčka má však větší výměru, než jaká je potřeba pro únik z budovy, a tak vzniklo nové respirium. U mikrovlnek v přízemí budovy A si tak budeme moci sednout, rozbalit oběd, připravovat se na zkoušky nebo trávit čas s kolegy nad chemickými a ekonomickými hypotézami.

Místa na VŠCHT je málo – i hodnotící zpráva EUA IEP zmiňuje nedostatek studentských prostor jako jednu z oblastí, které si zaslouží pozornost. Proto širší strategie generelu stavebního rozvoje pracuje mimo jiné právě s rozšiřováním prostor pro odpočinek tak, jak vyšlo

z podnětů od studentů, podrobných analýz a inspirace z jiných univerzit, kde jsou místa pro spočinutí běžnou součástí kampusů.

Aby Miláček našel co nejrychleji prostor k odpočinku, rekonstrukce byla financována rozumně minimalistickou a provozně efektivní cestou a vybavení stolů a židlí bude postupně přibývat v průběhu semestru. O klid a komfort se v prostoru postarají akustická opatření (rozumějme panely), která se podařilo zahrnout do dotačního programu OP JAK. Stoly a židle bude možné přesouvat podle potřeby – jen prosíme mimo koridor, který není koridor odpočinkový, nýbrž aktivizující k úniku. Miláček tímto přešel na stranu respirií, která aktuálně v pomyslném souboji s kavárnami vedou 4:2.

Shape of Ideas: An Illustrated Exploration of Creativity

Grant Snider

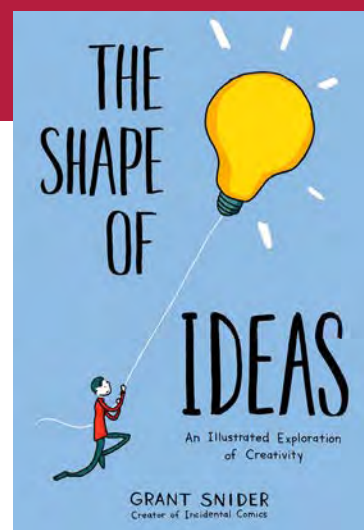
| Jan Havlík

Kreativita se často tváří jako něco samozřejmého. Všichni přece na vysoké škole běžně navrhujeme důmyslné experimenty, píšeme promyšlené texty, připravujeme inovativní výuku a ideálně to všechno zvládáme v souladu s detailně nalinkovaným harmonogramem grantů. Skutečnost ale bývá trochu méně uhlazená. Většinou je plná škrtnání, neustálých odkladů, pochybností i skvělých myšlenek, které ale zásadně přichází až ve chvíli, kdy už je vše odevzdáno. Právě tuto skrytou část tvůrčí práce zachycuje Grant Snider v knize *The Shape of Ideas*, komiksovém zamyšlení nad tím, jak vznikají nápady.

Snider pracuje s krátkými barevnými komiksy, ve kterých s pozoruhodnou lehkostí propojuje texty a obrazy se svým poetickým humorem. V jednotlivých kapitolách knihy se věnuje například inspiraci, napodobování, frustraci i radosti z hotového výsledku. Kniha rozhodně není příručkou, která by slibovala, že se po přečtení stanete kreativnější. Spíše pomáhá pojmenovat povědomou zkušenost, kterou zná každý, kdo se někdy snažil z neurčitého nápadu udělat něco použitelného. I když Snider na stránkách promlouvá spíše jazykem umělce, dobře vystihuje univerzální zkušenost, že nové poznání se nerodí jen z disciplíny, ale i z nejistoty a trpělivého čekání na chvíli, kdy nápad začne získávat svůj výsledný tvar.

| Nakladatel: Abrams, 2017

Knižní inspirace

Hledá se

Další volné pozice a detaily uvedených nabídek naleznete na vscht.cz →
Úřední deska → Kariéra na
VŠCHT Praha → Výběrová
řízení

SAMOSTATNÝ/NÁ REFERENT/KA PRO EKONOMICKÝ ODBOR – FINANČNÍ ÚČETNÍ – 971 (plný úvazek/částečný)

Nabízíme:

- Zaměstnanecké benefity (příspěvek na stravování, po roce příspěvek na penzijní připojištění, jazykové kurzy a odborná školení, firemní rekreační zařízení, dětský koutek, možnost parkování pro zaměstnance, MultiSport)
- 6 týdnů dovolené
- Možnost dalšího vzdělávání

Požadavky:

- VŠ vzdělání ekonomického směru nebo SŠ ekonomické vzdělání s praxí
- Znalost účetnictví podmínkou

Nástup: dohodou

Kontakt a detailní informace: jolana.lukesova@vscht.cz

Dva čestné doktoráty, dva světové příběhy spojené s VŠCHT

Jakub Drahonský, Michal Janovský

VŠCHT Praha udělila v květnu čestné doktoráty **Tomáši Cihlářovi**, světově uznávanému odborníkovi v oblasti virologie a vývoje antivirotik, a profesoru **Hansi Jakobu Wörnerovi** z ETH Zürich, přednímu představiteli ultrarychlé spektroskopie a attosekundové vědy. Slavnostní předání se uskutečnilo ve Strahovském klášteře v Praze. V následujících rozhovorech zjistíte, co pro oba špičkové vědce ocenění znamená, jaké mají profesní sny, jak vypadá jejich běžný den nebo co je na jejich výzkumných tématech fascinuje nejvíce.

Tomáš Cihlář v čele vývoje antivirotik v USA

Co pro vás znamená čestný doktorát z VŠCHT Praha?

Samozřejmě to znamená velkou poctu a významné ocenění mé dosavadní práce. Je to celoumocněno tím, že jsem zde před 40 lety (!) studoval, a tak je z toho takový symbolický most, který překlenuje celou mou kariéru. Na druhou stranu je to trochu rozpolcený pocit, protože vím, že toto ocenění by nepřišlo bez mnoha mých spolupracovníků, kteří mají na tom, čeho jsme společně dosáhli, naprosto klíčový podíl.

Když si vzpomenete na pregraduální studium na VŠCHT, co pro vás bylo nejtěžší a co vás nejvíc bavilo?

Jednoznačně nejtěžší byly laboratoře anorganické chemie v prvním ročníku. Vzpomínám si s hrůzou, jak mi pokusy vůbec nevyšly a očekávaný barevný prášek se ve většině případů nepodařilo připravit. Pak se to nějak zlomilo. Biochemie s profesorem Vodrážkou byla zajímavá a pokusy v biochemii mě pak trochu víc inspirovaly, možná proto, že cílem bylo spíše získání nějaké nové informace a ne produkce materiálu, pro což jsem zjevně neměl dobré předpoklady. Na druhou stranu je dnes syntetická chemie naprosto klíčovou součástí toho, co v Gileadu děláme, a naši medicínální chemici stojí za všemi důležitými objevy, které se nám podařily.

Kdy jste si poprvé uvědomil, že virologie bude vaším osudem?

Nevím, moc jsem svou práci takto nekategorizoval. Dělal jsem, co bylo nutné, aby se projekty posouvaly dál. Když bylo potřeba, tak jsem byl biochemikem, farmakologem, toxikologem a samozřejmě často taky tím virologem. Někdy bylo potřeba zjistit, proč

některá virostatika mají vedlejší účinky na ledviny, jindy zase bylo nutné testovat látky na inhibici specifických hostitelských funkcí nebo rozumět buněčnému metabolismu látek. To, co to všechno spojovalo, byl ten konečný výstup, tedy vývoj antivirových látek. Takže to označení mé specializace jako virologie je spíše takové praktické zjednodušení.

Co rozhodlo o tom, že jste po doktorátu zamířil do Gilead Sciences a v USA zůstal?

Byl jsem zvědavý, jak se dělá věda ve Spojených státech, a chtěl jsem se naučit anglicky. Když přišla přes profesora Holého možnost dostat se na postgraduální stáž do Gileadu, tak jsme se s rodinou rozhodli odjet, i když

jsem toho o tom, jak v Gileadu pracují, moc nevěděl. Přiznám se, že v té době jsem ani netušil, že se vydávám do samotné kolébky světového biotech průmyslu. To mi došlo až po nějaké době a usadit se pak s celou rodinou ve Spojených státech byl dlouhodobý proces. Bez ohromné podpory mojí manželky by k tomu nikdy nedošlo, to byl ten rozhodující faktor.

Jaký pro vás byl přechod z české univerzity do zahraničí?

Chvíli trvalo, než jsem překonal jazykovou bariéru. Věda sama nebyla až tak rozdílná, laboratoře měly lepší vybavení a bylo více peněz na výzkum, takže třeba nebyl problém pracovat s pipetami, zkumavkami a dalším materiálem na jedno použití. To dost usnadňovalo práci. Dnes už tento rozdíl neexistuje.

Jaké rozdíly vnímáte ve výzkumu u nás a v USA?

Nevím, jestli mi přísluší tuto komplikovanou otázku hodnotit, protože to, co znám opravdu dobře, je jen určitý výsek firemního farmaceutického výzkumu. Toto odvětví není zatím ještě v Čechách a střední Evropě obecně tak široce rozvinuté jako ve Spojených státech, i když by mohlo. Takže je těžké objektivně porovnávat. Pokud jde o akademický výzkum, ten je ve své podstatě poměrně odlišný od toho firemního, ani ne tak po technické stránce, ale spíš tím, jak je organizován a prováděn. V akademickém prostředí pracují často menší týmy, které jsou více nezávislé a mají větší svobodu se rozhodovat, na co svou práci zaměřit. Ve farmaceutickém průmyslu jde o širokou spolupráci velkých týmů napříč mnoha obory, které musí být úzce propojeny, a mají konkrétní cíl či problém, který musí vyřešit. Jeden rozdíl mezi americkým a českým univerzitním výzkumem možná přece jen je, a to ve směru navazování na praktické využití a aplikace. Většina amerických univerzit s dobrým medicínálním výzkumem má velice úzké propojení na aplikovaný průmyslový výzkum, ale to je zčásti i proto, že v Americe je toto odvětví průmyslu velmi rozvinuté, takže tam existuje mnoho příležitostí. Američané jsou obecně velmi otevření spolupracím, je to

pro ně přirozený přístup k vědě, vidí v tom synergii, ne konkurenci.

Jak se v Gileadu rozhodujete, na které virové hrozby soustředit výzkum?

Těch kritérií je celá řada a zahrnují hlavně úvahy o tom, kde jsou významné mezery v léčbě virových onemocnění, jak častá a vážná určitá virová onemocnění jsou, jaké technologické možnosti existují a jak obtížný může být vývoj a klinické testování virostatik na danou infekci. Ale také jde třeba i to, jaká je pravděpodobnost, že virostatika mohou významně přispět ke zmírnění či vyléčení určité nemoci. Některá akutní virová onemocnění mají velmi rychlý průběh a když se symptomy objeví, není ani dostatek času na diagnózu a nasazení léčby. Tam pak přichází na řadu spíš prevence, hlavně ve formě vakcín.

Jak vypadá váš běžný pracovní den?

Většinou je naplněný různými meetingy a diskusemi s projektovými týmy, kolegy, vedením Gileadu nebo externími partnery. Musíme plánovat, analyzovat výsledky a podle toho se rozhodovat, jaké budou další kroky a kam se budou různé projekty ubírat. Co má nejvyšší prioritu a zda mají ty nejdůležitější projekty dostatečnou podporu a kapacitu. V každé dané chvíli naše virologie pracuje na deseti až patnácti projektech zároveň a člověk se v tom musí nějak orientovat. Je to z velké části o zpracování, interpretaci a spojování informací a na to napojeném strategickém rozhodování. Pak také řešení neočekávaných problémů. Často se stává, že nějaký postup nefunguje nebo studie nepřináší výsledky, jaké se očekávaly, a pak musíte změnit plán.

V čem vidíte největší potenciál českých chemiků a biochemiků v globálním výzkumu léčiv a virostatik?

Myslím, že to je originalita české vědy a projektů, které se zde dělají. Mezi českými vědci je řada jmen světového významu, vědců, kteří si dokázali najít své unikátní pole působení, ať už je to ve strukturní biologii, výpočetní chemii, fyzice, výzkumu rakoviny a samozřejmě také infekčních onemocněních.

Co vnímáte jako klíč k úspěchu biochemika?

V mém oboru je to týmová práce a odhodlání se vydat novým směrem. Nemluvíme moc o úspěších jednotlivce, ale o tom, co dokázaly naše týmy. To ale platí v mnoha oborech.

Jaké nejriskantnější rozhodnutí/krok jste v životě udělal?

Myslím, že nejsem člověk, který vědomě moc riskuje. Navíc risk je velmi relativní. Riskantní rozhodnutí jsou ta, která ovlivňují lidské životy. V oboru vývoje léčiv, jehož cílem je v závěru lidské životy zachraňovat, se dá argumentovat, že největší risk je v tom, když se rozhodnete nějaký riskantní projekt nedělat, i když by mohl přinést nový významný způsob léčby. Tak podobně jsme uvažovali, když jsme začínali pracovat na projektu, který nakonec vedl k lenacapaviru. Mysleli jsme si, že největší risk je nesoustředit se na tento nový směr. Je tam samozřejmě risk ztracených investic, když by se to nepovedlo, ale proto je nutné mít širší strategii a záběr tak, aby nakonec aspoň některé projekty skončily úspěšně. A s tím se v našem oboru počítá.

Míváte i nějaké přednášky? Spolupracujete s univerzitami?

Přednáším občas, většinou když přijde nějaké pozvání – na konferencích, univerzitách, různých fórech, vědeckých radách. Spolupracujeme s řadou univerzit, ale to je spíš na řešení otázek, které nám pomohou porozumět základní biologii, epidemiologii a průběhu virových onemocnění, na která se zaměřujeme. Univerzitní pracoviště mohou mít unikátní modely či speciální laboratoře pro práci s vysoce patogenními viry. Například projekty na ebolu či jiných nebezpečných virech uskutečňujeme v podstatě jen ve spolupráci s univerzitami či vládními institucemi, které mají příslušně akreditované laboratoře a další nutné zázemí, které my nemáme v Gileadu dostupné.

Jak relaxujete mimo laboratoř a kancelář?

V laboratoři už nejsem, v kanceláři často. Je to hodně sezení a málo pohybu, takže se člověk musí mimo zaměstnání hýbat. Bě-

hám, lyžuji, starám se o zahradu a chodím do přírody.

Jaký je váš další „velký“ úkol/sen?

Pracovat, dokud mi to bude dávat smysl, a naučit se k naší práci efektivně využívat umělou inteligenci. Hlavně ale předávat co

nejvíc zkušeností dál, protože virologové a antivirotika budou stále potřeba navzdory tomu, že zájem mnoha firem a investorů o tuto oblast po pandemii výrazně opadl (Gilead k nim naštěstí nepatří). Je samozřejmě celá řada nevyřešených problémů, například způsob, jak zcela vyléčit některé široce rozšířené chronické virové infekce, jako

je HIV či virová hepatitida B. To jsou velice komplikované úkoly. Když se to naší generaci nepodaří úplně vyřešit, aspoň doufám, že k tomu vybudujeme nějaké solidní předmostí, takže se to nakonec povede. To by byl skvělý průlom a vyřešení jednoho z nejsložitějších problémů moderního vývoje léčiv.

H. J. Wörner: Attosekundová věda, která sleduje nejrychlejší děje v přírodě

Co pro vás znamená čestný doktorát z VŠCHT Praha?

Udělení čestného doktorátu z VŠCHT Praha je pro mě hlubokou ctí a jsem upřímně vděčný vědecké radě za toto uznání. Vidím v něm především kolektivní úspěch, který odráží kreativitu, tvrdou práci a nasazení mých spolupracovníků, partnerů, mentorů, kolegů – a v neposlední řadě podporu mé rodiny.

Čím vás fascinují attosekundové procesy?

Jsou to nejrychlejší procesy, které lidstvo v současnosti dokáže ovládat, což se stalo možným díky neuvěřitelným pokrokům v laserové vědě za posledních šedesát let. Attosekundy jsou přirozená časová škála, na níž se elektrony pohybují v látce, tedy nejrychlejší časové stupně v chemických a biologických procesech a možná i konečná hranice pro zpracování informací. Pozorováním

a ovládním těchto dynamik v reálném čase můžeme sledovat pohyb elektronů, jak se odehrává dříve, než se rozhybou jádra, a dostat se k prvním krokům, které řídí chemickou reaktivitu a přerozdělování náboje. To otevírá nový způsob, jak chápat a řídit látku na nejzákladnější úrovni.

Uvažoval jste někdy i o jiných oblastech než fyzikální chemii?

Na střední škole mě fascinovala fyzika – nejprve kosmologie, pak fyzika částic a potom kvantová mechanika. Jako studenta mě nejdříve lákala organická chemie kvůli schopnosti syntetizovat složité molekuly. Ale pak mi chyběly matematické základy, tak jsem se obrátil k fyzikální chemii, která mě neustále fascinuje svou schopností popisovat velmi složité systémy jednoduchými principy.

Spolupracujete s vědeckou skupinou Petra Slavíčka. V čem je pro vás její odbor-

nost unikátní? A v čem myslíte, že spočívá unikátnost vašeho přístupu?

Petr Slavíček je světově předním expertem na simulace ultrarychlých procesů molekul v komplexních prostředích. Jeho přístup je unikátní v tom, že kombinuje pokročilou teorii elektronové struktury s neadiabatickými dynamickými simulacemi a predikcí spektroskopických pozorovatelných veličin. Ze spolupráce s Petrem a jeho skupinou jsme získali obrovské množství nových poznatků, například o dynamice tvorby solvatovaného elektronu, intermolekulárním Coulombově rozpadu v kapalně vodě nebo fotoizomerizaci stilbenu.

Naším výrazným příspěvkem je vývoj attosekundové spektroskopie v kapalně fázi: fotoelektronová spektroskopie, spektroskopie vysokých harmonických a spektroskopie absorpce měkkého rentgenu.

Máte nějaký vědecký sen? A pokud ne, co vás v práci i životě žene kupředu?

Mým snem je posunout attosekundovou spektroskopii tak, aby se dala aplikovat na složité molekuly v kapalných a heterogenních systémech. Dále pochopit jejich dynamiku na nejzákladnější úrovni. A nakonec využít tyto poznatky k navrhování lepších fotokatalyzátorů a funkčních materiálů. Pohání mě vášně a podpora mých spolupracovníků a kolegů a láska mé rodiny – manželka a tři děti.

ETH Zürich je celosvětově známá univerzita s ohromnou prestiží. V čem spočívá její kouzlo?

Její kouzlo spočívá v několika věcech: ve fantastických lidech, kteří tam pracují a studují, v akademické svobodě, zaměření na základní výzkum, vynikající infrastrukturu a štedrém financování výzkumu.

Je naopak něco, s čím ETH dlouhodobě bojuje a nedaří se jí to řešit?

ETH čelí rostoucímu počtu studentů, klesajícím rozpočtům – jak od federální vlády, tak od grantových agentur. Roste také očekávání společnosti a politické tlaky.

Jak známá je VŠCHT ve Švýcarsku a jinde ve světě, kde se pohybujete?

VŠCHT je ve Švýcarsku dobře známá, zejména na ETH Zürich, na chemických katedrách a v chemickém průmyslu jako jedna z předních evropských specializovaných institucí v chemických vědách, která produkuje kvalitní výzkum a precizní vzdělávání. V mých akademických kruzích má vynikající pověst díky vysoce originálnímu a inovativnímu výzkumu, zejména v základní fyzikální chemii.

Během postdocu jste pracoval s prof. Paulem Corkumem. Jak na spolupráci vzpomínáte?

Paul Corkum je vědecký génius a zakladatel našeho oboru attosekundové vědy. Bylo pro mě skutečným privilegiem strávit tři roky v jeho skupině a naučit se základy attosekundové spektroskopie od něj, Davida Villeneuva a Mishy Ivanova. Měl jsem šanci podílet se na poměrně velkém počtu experimentů, což mě opravdu fascinovalo a přesvědčilo mě zůstat v tomto oboru. Nejimpresivnější byla Paulova schopnost rychle pochopit nové experimentální výsledky a pak je vysvětlit.

A jak vzpomínáte na běhání s Vitem Svobodou z VŠCHT o společných pauzách?

Věděl jsem, že Vít je vynikající běžec. Občas jsem se rozhodl otestovat své limity s ním. Vždy jsem měl problém ho dohnat, ale laskavě zpomalil, aby mi dal šanci držet tempo. Po takových bězích jsem byl vyčerpaný a potřeboval pořádnou porci jídla, zatímco on se vrátil k počítači a posvačil okurku.

Švýcarsko, to jsou mimo jiné krásné hory. Propadl jste jejich kouzlu, nebo jste typ vědce zavřeného 16 hodin denně v laboratoři?

Miluji hory obecně a švýcarské hory zvlášť. Jdu do hor vždy, když to jde – s rodinou, se svou výzkumnou skupinou i na konferencích. Jsem vášnivý lyžař, miluji hiking a obě tyto vášně sdílím s rodinou i členy skupiny. Jako výzkumný tým chodíme každý rok na dvou-denní zimní sportovní výlet. V létě pravidelně podnikáme skupinové túry do hor.

Kampus jako místo setkávání a další vize studentských senátorů

Jedním z témat, kterému se jako akademičtí senátoři chceme v následujících měsících věnovat, je každodenní život studentů v kampusu. Naše škola má svá specifika – koleje jsou poměrně daleko, a kampus je tak pro mnoho z vás místem, kde by bylo přirozené trávit volný čas mezi výukou. O to důležitější pro nás je vytvářet zde důstojné a přívětivé podmínky.

V poslední době se podařilo několik konkrétních kroků správným směrem. Otevřely se vybrané učebny, které nyní slouží jako studijní prostory, postupně vznikají další místa vhodná pro individuální i skupinovou práci. V tomto duchu budou například uzpůsobeny prostory bývalého bufetu U Miláčka. Současně je také otevřena Uhelna, která nabízí zázemí pro setkávání i odpočinek.

Do budoucna plánujeme přicházet s dalšími podněty, které by měly kampus ještě více oživit. Jedním z připravovaných projektů je vytvoření celoroční pěší zóny před budovou školy – již teď po část roku slouží nejen jako bezpečný a příjemný prostor pro pohyb, ale i jako místo pro neformální setkávání. Zároveň vnímáme dlouhodobý problém s nedostatkem studijních míst, zejména v NTK, a budeme usilovat o zlepšení této situace.

Naší vizí je kampus, který není jen místem výuky, ale i prostorem, kde studenti rádi zůstávají, potkávají se a tráví čas. Víme, že změny nepřejdou přes noc, ale věříme, že postupnými kroky se k tomuto cíli můžeme přiblížit.

Další oblastí, kterou dlouhodobě řešíme, je stravování v kampusu. Vnímáme, že nabídka i ceny školního bufetu a okolních stravovacích zařízení pro mnoho studentů nejsou ideální. Téma opakovaně otevíráme a snažíme se hledat cesty ke zlepšení, ale ne vždy se daří dosáhnout výsledků, které by odpovídaly očekáváním.

Právě proto bychom **do hledání řešení rádi více zapojili i vás**. Pokud máte konkrétní podněty, nápady nebo zkušenosti, které by pod-

le vás mohly situaci posunout k lepšímu, budeme rádi, když se nám ozvete prostřednictvím e-mailu grpcas@vscht.cz. Čím konkrétnější zpětnou vazbu budeme mít, tím silnější budeme mít pozici při jednáních o změnách. Přejeme mnoho sil ve zbytku semestru a hodně štěstí u státnic a ve zkouškovém období!

Vaši studentští senátoři

Držitelé čestných doktorátů
Hans Jakob Wörner a Tomáš Cihlár s rektorem Milanem Pospíšilem
4. 5. 2026

Hanami
23. 4. 2026

Foto: Karolína Tůmová

Foto: Jakub Ferenčík

Cross Campus
22. 4. 2026

Foto: Tomáš Belloň

Veletrh pracovních příležitostí ChemConnect
14. 4. 2026

Foto: Adam Horák

Cultural shock

Danylo Dementiev

Organic Chemistry specialization, FCHT

Hello everyone! My name is Danya and I am a Master's student at UCT Prague. I would like to share my experience with studying abroad over the past four years. I will also talk about my experience here at UCT Prague and the challenges that I faced during my Bachelor and Master studies.

What made you choose UCT Prague in the first place?

I applied to UCT Prague because this is a modern, chemistry-oriented university situated right in the centre of Europe. What was important to me was the possibility of choosing a program in English, with Chemical Technology being one of the options. I was satisfied with how my Bachelor studies went and chose UCT Prague to continue studying Organic Chemistry at the Master's level. I am happy that I am doing something that I enjoy, and in addition to classes, I also have the ability to work on research projects. The overall environment at UCT Prague is very positive and supportive. Though the studies here are challenging, they're absolutely manageable if one stays focused. All the aforementioned factors make UCT Prague a great choice.

What do you enjoy most about living in Prague?

Prague is one of the favourite cities that I've ever visited and definitely one of the best for living in. A major advantage is a very well-developed (and cheap, especially for students) public transit system. Taking public transit between the dormitories and campus only takes 35 minutes even though the dorms and campus are pretty far away from each other. Another thing I like about Prague is the wide variety of activities available. Whether you want to go for a walk, have a picnic with friends in the park, do sports, go shopping, or visit cafés, you can always find something to do. Not to mention that the city is extremely beautiful!

What could make life easier for international students at UCT Prague?

Being an international student comes with challenges, especially at the beginning. Experiencing a new environment, with tons of information and obligations, and finding new friends and connections, is something that everyone goes through. So having key information about courses, administrative processes, and everyday life in Prague in one place would reduce much of the initial stress. However, the support of the International Relations Office, Dean's office, and student organizations such as the Erasmus Student Network (ESN) definitely makes life much smoother!

Overall, my experience at UCT Prague has been very positive, and studying abroad, though not easy, is absolutely worth it. It allows you to grow in ways you would never have expected. I'm grateful for the opportunities I've had here, and I would definitely encourage other international students to consider UCT Prague as a place to study and develop.

Radim Hulík projektový inženýr ve firmě TAPI

Absolvent

Jmenuji se Radim Hulík. Na VŠCHT jsem v rámci bakalářského studia dokončil obor procesní inženýrství, informatiku a management. Dále jsem pokračoval na navazujícím magisterském studiu oborem chemické inženýrství. Přiznám se, že ze studia mě nevíce bavila práce s automobilovými katalyzátory v laboratoři výzkumné skupiny Monolith pod vedením prof. Petra Kočího.

Po studiu mě to zaválo na opačný konec republiky, kde jsem našel uplatnění v malé Ostravské společnosti Elvac Ekotechnika. Ta se krom jiného zabývá výstavbou katalytických jednotek na odstranění emisí VOC. Během tří let práce pro tuto společnost jsem se např. účastnil jednání se zákazníky, připravoval technickou dokumentaci a řídil výstavbu jednotek. Nejvíce zkušeností ze studia jsem využil při stavbě aparatury na testování katalyzátorů použitých ve zmíněných jednotkách.

V roce 2019 jsem se rozhodl posunout na vyšší pozici. Dostal jsem se do globální farmaceutické společnosti TEVA sídlící v Opavě. Přesněji však do její části, dnes již dceřiné firmy TAPI, pro výrobu účinných léčivých substancí tzv. API látek. Zde působím jako projektový inženýr. Mám

tedy na starosti řízení svěřených investičních projektů. Nemusím sice počítat, kolik pater bude mít nová rektifikační kolona, nebo rychlost chemické reakce v batch reaktoru, ale tyto a mnohé další znalosti ze mě dělají platného člena projektového týmu, který je schopen vést projekt správným směrem a posuzovat, zda je dané řešení navržené výrobou nebo dodavatelem to nejlepší.

Na TAPI oceňuji, že jde o stabilní firmu s jasným smyslem práce. Jak jsem zmínil výše, vyrábíme látky, bez kterých se důležité léky neobejdou. Zároveň je to prostředí, kde se člověk pořád učí. V rámci investičních projektů spolupracuji s interními odborníky na procesní inženýrství, chemii, automatizaci a kvalitu. Naše produkty musí plnit přísné regulační požadavky (např. SÚKL, EPA, FDA). Projekty jsou často mezinárodní. Nejvíce mě na práci v TAPI naplňuje to, že výsledky týmové spolupráce na jednotlivých projektech reálně zlepšují kvalitu a vyrobené množství API, což má ve finále dopad na kvalitnější léčbu pacientů.

Z předchozího odstavce si můžete snadno vyvodit, že v TAPI nepracují jen projektoví inženýři z FCHI, ale své uplatnění zde našli např. technologové nebo výzkumní pracovníci z jiných fakult VŠCHT. Svět léčiv je totiž neskutečně zajímavý a vyvíjí se velmi dynamicky.

Říká se, že po bitvě je každý generál. Já vím, že jsem mohl v rámci svého studia udělat mnoho věcí jinak a lépe. Je však důležité říct, že jsem nikdy nelitoval toho, že jsem studoval právě VŠCHT. Někdy jsem měl i pochybnosti, že zrovna můj obor není ten nejperspektivnější, a že jsem měl přestoupit třeba na ČVUT. Při každém pracovním pohovoru jsem však měl možnost sledovat, jak se mi právě díky studiu na VŠCHT otevírají dveře. Prosim, neberte to však jako automatickou věc. Pořád je to hlavně o vás, o vašem nadšení a touze se něco dozvědět. Nejenom o vědě a přírodních zákonech, ale také sami o sobě. To vše se vám bude v životě po studiu hodit.

Rituály drží život pohromadě

Vladislava Kůželová

Neodejete z domova, pokud si nedáte v klidu šálek kávy, kakaa nebo čaje? Večer neusnete, dokud nepřečtete pár stránek z knihy? Těšíte se na Vánoce, Velikonoce a oslavu kamarádových narozenin? Tak to je správně.

Všichni potřebujeme určitá zavedená pravidla, aby se náš život úplně nerozpadl. Drží ho například pravidelná životospráva nebo nejrůznější rituály. Ty jsou pro nás důležitější, než si možná dokážeme připustit. V dnešním vystrovaném světě považujeme některé z nich za rozmazlenost nebo zbytečný luxus.

Rituálů je celá řada, od náboženských přes lidové až po státní. Slovo rituál pochází z latinského slova ritus, které znamená obřad, obyčej či řád. Tradiční rituál je akt, který se vykonává v pravidelně se opakujících intervalech, často se mu přikládá zvláštní moc a symbolika. Má přesně stanovený řád a pevně daná pravidla. Nám ale půjde hlavně o každodenní rituály, kterých si často skoro ani nevšimneme, ale ony pro nás mají převeliký význam. Fungují jako opora.

Možná někdo namítne, že rituály jsou zpátečnické, protože život má být pestrý, každý den má být jiný a hodně dynamický. Z té velké dynamiky jde někdy až děs. Pozitivní rituály vnášejí do našich životů řád a klid. Proto je dobré je vytvářet, přebírat a udržovat zvyky. Ukotvují nás v časech nejistoty a strachu. Když se nám svět hroustí, tak znamenají stabilitu a kontinuitu, zklidňují. Rituály mohou také pomoci udržet zdraví prospěšné návyky, a tak i podporu zdraví. Je však třeba být k sobě co nejupřímnější a stanovit rozdíl mezi dobrým rituálem a pouhým zlovykem. To je první důležitý krok k tomu, aby náš život dostal větší řád a my jsme byli šťastnější. Když je všeho moc, pomáhají krátké rituály, které nám vrátí tělo do rovnováhy. Vnitřní napětí, roz-

těkanost nebo pocit, že jedeme dlouho „na rezervu“, nejsou selháním, ale varovným signálem nervového systému. K jeho zklidnění mnohdy stačí pouhých deset minut, pokud víme, jak s nimi pracovat. Krátké, cílené rituály mají překvapivě silný efekt právě proto, že pracujeme s tělem, nikoli jen s hlavou. Nervový systém reaguje rychleji na dech, pohyb a smyslové podněty než na nekonečné přesvědčování sebe sama, že bychom měli být v klidu. Deset minut představuje reálné časové okno, které dokáže přerušit stresovou spirálu, aniž by to vyžadovalo změnu denního režimu. Pomáháme organismu pochopit, že mu nasloucháme a že se o něj dokážeme postarat. Tělo tak postupně opouští pohotovostní režim a přestává vyplavovat nadměrné množství stresových hormonů.

Z neurobiologického hlediska není potřeba dlouhých hodin meditace, aby se tělo začalo zklidňovat. Už během pěti až deseti minut může dojít k poklesu aktivity sympatického nervového systému, aktivaci parasympatiku a zpomalení dechu i srdeční frekvence. Tělo přechází z režimu „musím“ do režimu „mohu být“. Opakované krátké pauzy tak nervové soustavě vysílají jasný signál bezpečí, který má kumulativní efekt i v dlouhodobém horizontu.

Dech zůstává jedním z nejdostupnějších a zároveň nejúčinnějších nástrojů regulace. Jeho hlavní síla spočívá v přesunu pozornosti ze stresoru na tělesný proces. Princip všech dechových technik je stejný – odpoutat pozornost od stresové zátěže a ukotvit ji v dechu. Klíčové je zpomalení a prodloužení výdechu – právě delší výdech stimuluje bloudivý nerv a dává mozku informaci, že není v ohrožení. Už po několika minutách se může snížit úzkost i vnitřní neklid. Načasování krátkých rituálů hraje zásadní roli. Ráno je vhodné pracovat s jemnou

aktivací – denním světlem, dechem do spodní části těla nebo pomalým pohybem, který tělo probouzí bez stresu. Večer nervový systém potřebuje zpomalení, tlumení podnětů a opakovatelnost. Rituály, které se večer opakují, dávají nervové soustavě předvídatelnost. Jeden návod neexistuje. Klíčem není dokonalá technika, ale schopnost vnímat aktuální stav těla. Nehleďte v tom složitost, vcíťte se do sebe a zeptejte se, co by vám teď udělalo dobře. Při úzkosti pomáhá uzemnění a pocit bezpečí, při podráždění naopak pohyb a ventilace emocí, při únavě jemná aktivace místo pasivního kolapsu. Nervový systém je živý a proměnlivý. A právě proto fungují rituály, které se mu dokážou přizpůsobit.

Prospěšné jsou ty rituály, které strukturují čas, snižují úzkost, zvyšují sebevědomí, podporují zdravé návyky, ale také jsou propojeny s hodnotami a smyslem, ty, které nám pomáhají uvědomit si, co je v našem životě důležité a s tím propojují naše konání.

Svoji sestavu si proto poskládejte tak, aby odpovídala vašim potřebám.

► *Pro energii a klid volte ranní a večerní rituály:* pětiminutové ranní protažení pro nastartování těla, vědomou přípravu kávy nebo čaje, kdy se soustředíte pouze na chuť a vůni, večerní odpojení se, vypnutí technologií hodinu před spaním, čtení tištěné knížky, uvědomění si věcí, za které jste ten den vděční.

► *Pro psychickou pohodu volte osobní a očistné rituály:* koupel k uvolnění emocí a napětí, zapálení svíčky jako symbolického začátku odpočinku nebo třeba ranní rituál sebekoučinku, kdy si řeknete, co se vám dneska povede.

► *Pro vztahy volte partnerské a rodinné rituály:* pravidelné „rande“, tedy vyhrazený čas pouze pro partnera, třeba každý pátek kino, rituál komunikace: pět minut sdílení zážitků z celého dne po návratu domů, dobrou noc pro děti čtením pohádky nebo písničkou.

► *Pro produktivitu volte pracovní a motivační rituály:* přípravu pracoviště, srovnání stolu a přípravu úkolů na další den, oslavu úspěchu drobnou odměnou po dokončení úkolu.

► *Význam mají i rituály spojení:* jedním z paradoxů moderní doby je, že jsme neustále „spojení“ skrze technologie, ale často se cítíme osamělejší než kdy dříve. Tyto rituály nám mohou pomoci vytvářet autentické vztahy i v tzv. digitálním věku. Rituály spojení s druhými – vytváření rodinných nebo přátelských tradic, které posilují pocit sounáležitosti.

► *Pro zvládnutí úzkosti volte rituál uzemnění 5 – 4 – 3 – 2 – 1 technikou:* pojmenování pěti věcí, které vidíte, čtyř, které cítíte, tří, které slyšíte, dvou, které cítíte čichem, jedné, kterou cítíte chutí.

► *Přechodové rituály* jsou dobré pro odložení myšlenek předchozí části dne – v dnešní době často přecházíme z jedné aktivity do druhé bez jasných hranic. Tyto rituály nám pomáhají uzavřít jednu část dne a vědomě vstoupit do další. Může to být krátká procházka cestou domů, převlečení do volnočasového oblečení s vědomým záměrem odložit pracovní myšlenky. Jednoduchý rituál, který budete praktikovat denně nebo v pravidelných intervalech, je účinnější než složitý rituál jednou za čas. Pravidelnost je sice důležitá, ale rituál by měl sloužit vám, ne vy jemu.

Mé rituály jsou návyky, které sbírám cestou životem. Přivádí mne k nim moje zkušenost, k dalším mne inspiruje mé okolí. Pro inspiraci uvedu několik příkladů mých nejoblíbenějších. Ve stresu a při problémech zpomaluji. V nejtěžších dobách ze všeho nejdřív zpomalím a přemýšlím, co se to děje. Uzemňuji se a snažím se vidět situaci v souvislostech. Díky svým vědomostem vím, že v dlouhodobém chronickém stresu jsme čím dál víc unavení, nesoustředění a nemocní. A díky zkušenostem už také vím, že v krizi není nic cennějšího než schopnost získat nadhled.

Abych zabránila své urychlené reakci, ke které mívám sklony, snažím se to rozdávat, a to doslova. Pomáhá mi pár hlubokých nádechů a výdechů, napsat problém na papír, banán a kousek čokolády. Potom snadněji hledám to nejlepší řešení. Mám ráda ranní a podvečerní slunce a svěží vzduch. V ideálním případě se ráno projdu a dám si cestou kafe. Těch ideálních dnů není většina, často vstávám z mnoha důvodů brzy a někdy ještě dřív než brzy. Tenhle pohodový rituál si o to více užívám ve dnech, kdy můžu. Nebo z něj udělám přechodový rituál cestou domů ze zaměstnání a kávu vyměním za kakao nebo sklenku sektu.

Už několik let večer děkuji za všechno, co se povedlo. Večer potřebuji pohodu, pořádek a plán na další den. Popovídat si, poklidit kuchyň, promýšlet, co se povedlo. A poděkovat všem, kdo mi pomohli, kdybych měla poděkovat jen slunci za lepší náladu a vitamin D.

S nedostatkem času jsem podlehla jakémusi mikroluxusu, malým rituálům, které mi vylepšují den. Nacházím během dne chvíle jen pro sebe, kdy si připomínám, že nejsem soubor úkolů v kalendáři. Mikroluxus jsou pro mne drobné smyslové rituály rozprostřené mezi maily, schůzkami, jednáními a poradami. Trvají minutu, zapojují se alespoň dva smysly a opakují se – ideálně každý den, ve stejnou část dne. Je to ranní káva v malinkatém hrníčku na jedno napití, jsou to vůně do kabelky pro krizové body pracovních dnů, ať už jde o náročná jednání, poradou, nebo odpolední útlum. Malá lahvička, která se ztrácí v kapse, ale v pravou chvíli odvede pořádný kus práce. Večer mi dává smysl levandulová kapka na zápěstí těsně před zhasnutím a sprej na polštář s velmi jemnou nenápadnou vůní, kterou si můj mozek spojuje s odpočinkem a uvolněním. Kult mikroluxusu pro mne není o tom mít víc věcí. Je o tom mít víc chvil, které patří mně.

Výzkumy, například od religionisty oceněného cenou Neuron Impuls Martina Langa, ukazují, že rituály fungují jako „narázník proti nejistotě“. Mozek díky nim lépe zvládá nejisté situace, protože rituál dává pocit, že „vše je tak, jak má být“. Rituály tedy nejsou ztrátou času, ale mentálně hygienickým nástrojem, který pomáhá udržet duševní rovnováhu a zvyšuje naši odolnost. Netolerujte ale zlovyky. Mohou se tvářit jako rituály, ale dost nám škodí. Rituální káva před spaním, nějaká dobrota před usnutím v posteli, když jednou týdně musíte prošmejdít nákupní centrum a koupit si nějakou zbytečnost, pravidelné surfování po internetu, ale také posouvání ranního budíku nebo okamžité zapínání telefonu. To rituály nejsou a váš život pohromadě neudrží.

Co říkají data o uchazečích?

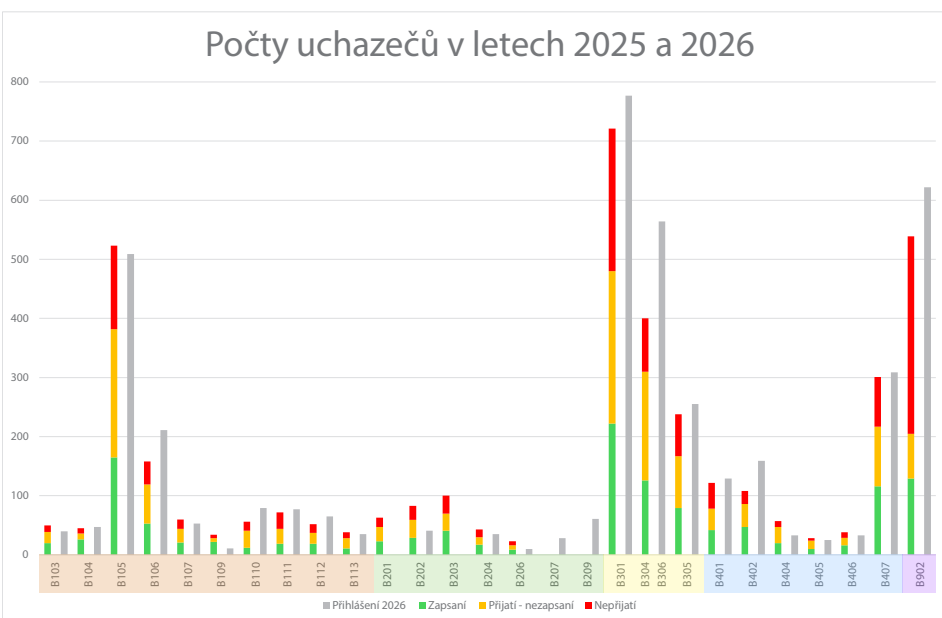
Jan Kříž, Michal Janovský

Běžný provoz vysoké školy generuje mnoho dat skrytých v databázích a výkazech. Aby data mohla pomáhat, je potřeba z nich nejprve dostat informace a ty pak vhodně interpretovat a dostat do kontextu. Finálním (a nejdůležitějším) krokem je pak skutečně se odhodlat a na datech založeném vhledu začít realizovat změnu.

Příklad: přihlašování ke studiu na VŠCHT

Díky vytvoření živých pohledů na (pseudo-anonymní) data v Power BI můžeme na Oddělení komunikace průběžně sledovat, jak se vyvíjí situace s podáváním přihlášek ke studiu. A to v mnoha dimenzích (samozřejmě s možností porovnávat s historickými daty). To nám umožňuje rychle reagovat, vyhodnocovat a zlepšovat naše marketingové kampaně a další popularizační aktivity. Podrobná data o uchazečích a přijímacím řízení jsou samozřejmě důležitá i v dalších oblastech – od financování vzdělávací činnosti přes strukturu studijních programů a efektivitu výuky až po rozvrhování dílů fyzických prostor školy.

Počet letošních přihlášek do bakalářských studijních programů opět narostl, tentokrát meziročně o 10 % (brněnská MUNI pro srovnání ohlásila nárůst 2 %). Jedním z důvodů je jistě fakt, že na vysoké školy přicházejí silnější populační ročníky. Nicméně letošní nárůst počtu maturantů je pouze 4 % a kapacity gymnázií, hlavního dodavatele našich studentů (54 % uchazečů), zdaleka nekopírují růstovou křivku středoškolské populace. Čili důvodů růstu zájmu o VŠCHT bude vícero, přičemž větší zájem ze strany zahraničních uchazečů je jedním z nich. Nejvíce se jich hlásí ze Slovenska a Ukrajiny (300+ osob), následuje Kazachstán (148). Zbytek je rozprostřen mezi desítky zemí bez jakékoli dominance.

- B103 Technologie konzervování-restaurování objektů kulturního dědictví
- B104 Konzervování-restaurování uměleckořemeslných děl
- B105 Syntéza a výroba léčiv
- B106 Chemie biomateriálů pro medicínské využití
- B107 Bioinformatika a chemická informatika
- B109 Průmyslová chemie
- B110 Aplikovaná chemie
- B111 Chemické technologie
- B112 Materiálové inženýrství
- B113 Nanomateriály
- B201 Voda a prostředí
- B202 Energie a paliva
- B203 Ekotoxikologie a environmentální analýza
- B204 Omezování klimatických změn
- B206 Udržitelná mobilita - Energie a materiály
- B207 Zelená chemie
- B209 Environmentální inženýrství
- B301 Biochemie a biotechnologie
- B304 Forenzní bioanalytická chemie
- B305 Chemie a technologie potravin
- B306 Forenzní a toxikologická analýza
- B401 Chemie
- B402 Chemické inženýrství a bioinženýrství
- B404 Nano a mikrotechnologie v chemickém inženýrství
- B405 Fyzikální a výpočetní chemie
- B406 Chemická kybernetika
- B407 Analytická a forenzní chemie
- B902 Ekonomika a management

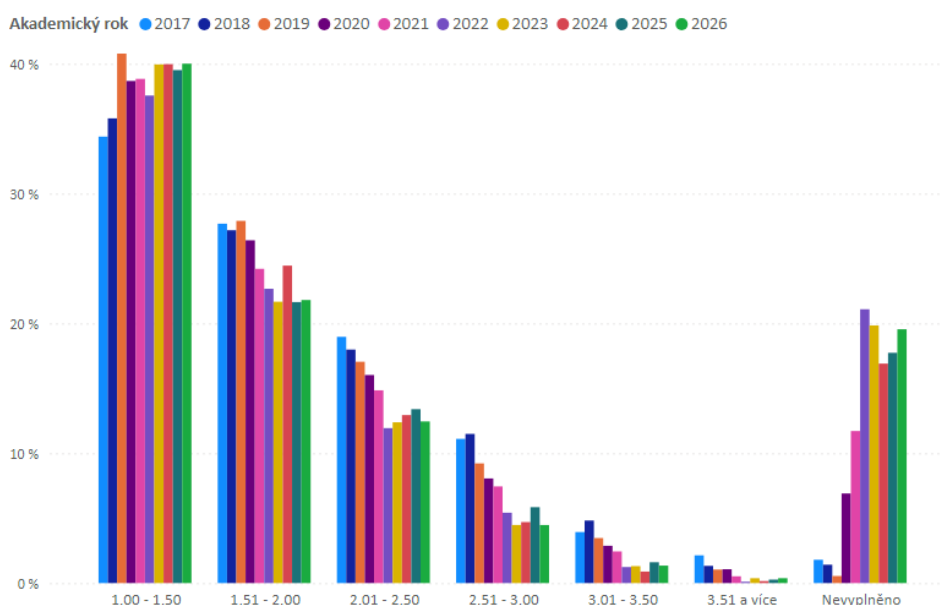
Co se týče konkrétních studijních programů, největší zájem je (dlouhodobě) o programy Biochemie a biotechnologie, Ekonomika a management, Forezní a toxikologická analýza, Syntéza a výroba léčiv a Analytická a forezní chemie. V grafu na předešlé straně můžeme vidět čísla za loňský rok, již s rozlišením kolik uchazečů (ne)bylo přijato a kolik se jich zapsalo. A porovnání s letošními čísly podaných přihlášek. Pozor – loňská čísla jsou včetně druhých kol, které u některých studijních programů probíhalo v létě.

V rámci práce s daty také vyhodnocujeme, z kterých okresů k nám míří studenti. Asi nepřekvapí, že necelá ¼ uchazečů je z Prahy. V případě

ekonomického programu naopak může v Dejvicích zaujmout vysoké procento (54) zájemců mimo ČR.

Zcela zásadní je, že nárůst počtu uchazečů není v posledních letech kompenzován horší kvalitou prospěchu na střední škole. V absolutních číslech roste zájem o VŠCHT Praha mezi středoškoláky s průměrem ze střední školy do 1,5 – letos jich je opět rekordní počet. Vyjádřeno relativně jde o setrvalý stav. Pro interpretaci těchto čísel je potřeba vědět, že uchazeči o studium ekonomiky a managementu studijní prospěch ze SŠ nevyplňují, zato konají přijímací zkoušky.

Relativní počet uchazečů podle průměru SŠ

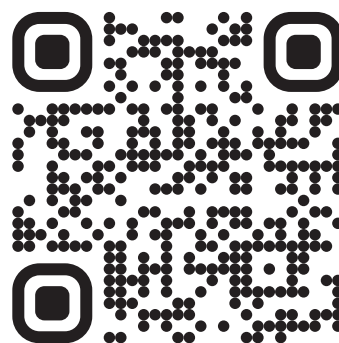

Služby Datového a analytického centra

Máte otázku nebo hypotézu, ale nemáte data? Datové a analytické centrum je tu pro vás.

Jsme Datové a analytické centrum, fungující v rámci Oddělení pro strategii a rozvoj. Pomáháme výzkumníkům, učitelům i manažerům z VŠCHT, aby se mohli rozhodovat na základě dat. Připravujeme podklady pro strategické řízení školy, sbíráme zpětnou vazbu od studentů i akademiků, podílíme se na datech pro univerzitní žebříčky a sledujeme, co se na škole skutečně děje.

Pravidelně přinášíme vlastní datové insighty v newsletterech, ale rádi pomůžeme i vám. Máte hypotézy, otázky nebo témata, která by stála za ověření? Dejte nám vědět. Možná už na ně naše data odpověď znají. Formulář pro zadávání hypotéz, archiv newsletterů i další výstupy najdete na Intranetu pod QR kódem.

intranet.vscht.cz/data-mining

Vše o výuce na jednom místě

Výuka má na VŠCHT nově své místo. Centrum rozvoje pedagogických kompetencí (CEPKO) spouští a postupně rozšiřuje rozcestník **cepko.vscht.cz** pro všechny, kdo na VŠCHT učí.

Postupně zde najdete:

- ▶ inspiraci z výuky na VŠCHT od kolegyně a kolegů,
- ▶ metodické materiály,
- ▶ návody,
- ▶ e-learningové kurzy,
- ▶ záznamy přednášek,
- ▶ pozvánky na kurzy, workshopy a setkání Klubu pedagogů,
- ▶ nabídku individuálních konzultací,
- ▶ články a inspiraci ze světa pedagogiky,
- ▶ další formy podpory podle aktuálních potřeb.

Online materiály k samostudiu už pokrývají řadu konkrétních situací, které vyučující aktuálně řeší: jak pracovat s generací Z, jak spravedlivě hodnotit písemné i ústní zkoušky, jak přilákat studenty na přednášky a udržet je aktivní nebo jaká je realita přechodu středoškoláků na vysokou školu.

Pokud úplně nefandíte samostudiu a online materiálům, ale potřebujete zůstat **časově flexibilní**, na webu najdete i stránku **kolegiálních návštěv**. Jde o zpětnou vazbu od proškolených kolegů přímo z VŠCHT. Ne o hodnocení nebo kritiku, ale o vzájemné obohacení a společnou diskusi. Pokud vás zajímá, jak to celé funguje, na stránce najdete krátká videa, která vám přiblíží, v jaké situaci si kolegu na návštěvu pozvat nebo jak taková spolupráce může vypadat. V medailoncích kolegyně a kolegů zjistíte, co kdo učí a jaké má zkušenosti, a návštěvu si domlu-

víte přímo s nimi dle vašich vzájemných možností.

Časově se vám přizpůsobí i **kurz na objednávku**: Jak vést přednášku, která udrží pozornost studujících. Jde o praktický šestihodinový workshop, který lze termínově i obsahově přizpůsobit potřebám konkrétního pracoviště.

Obsah rozcestníku poroste podle toho, co vyučující sami zmiňují jako palčivá témata. Pokud máte článek, materiál nebo příklad dobré praxe, který by stálo za to sdílet, ozvěte se, rádi budeme spolupracovat na jeho publikování (většina materiálů je přístupná jen po přihlášení školním účtem).

Ambicí webu je, aby zkušenosti z VŠCHT nezůstávaly zapomenuté po jedné přednášce, ale byly dostupné, postupně tvořily znalostní bázi a mohlo se na ně navazovat pokročilejšími tématy.

Více na **cepko.vscht.cz**

Centrum rozvoje
pedagogických
kompetencí

**Nenechte
si ujít!**

Vyhlášení 10. ročníku Šípkova poháru

20. 5. 2026 | VŠCHT U Apsidy

Vyhlášení již 10. ročníku soutěže mezi fakultami a ústavem.

1. Inženýrská

4. a 10. 6. 2026 | Kampus Dejvice – Vektor

Každoroční chill-out (nejen) před budovou B pro naše čerstvé inženýry s přípitkem, tetováním a prostě už jen pohodou. Zapiš se do Alumni klubu VŠCHT Praha, buď s námi v kontaktu a čerpej výhody i po promoci!

VědaFest

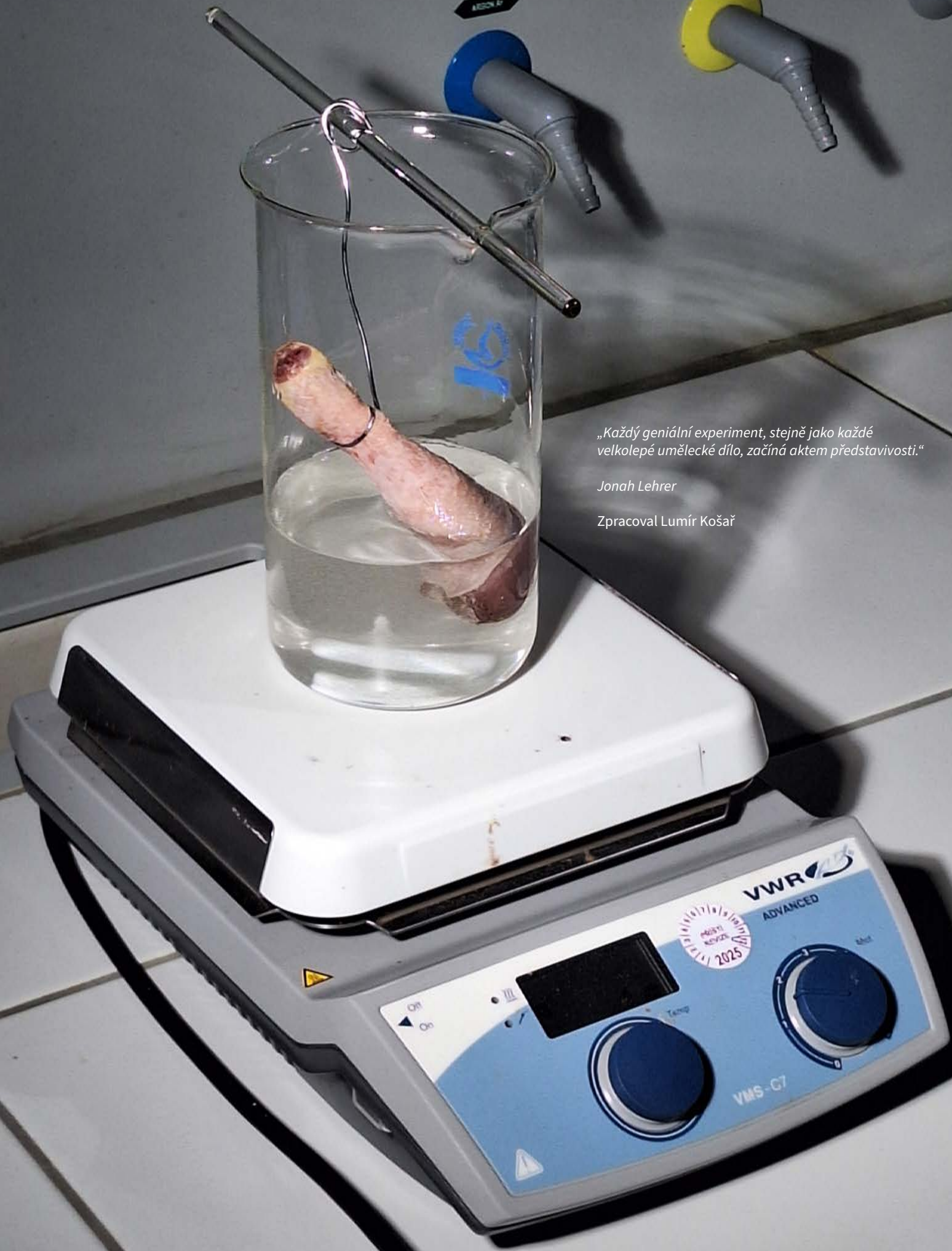
24. 6. 2026 | Kulaťák

Na venkovních stanovištích na Vítězném náměstí (Kulaťáku) v Praze 6 nabízí návštěvníkům zábavným a hravým způsobem vědu ve všech jejích podobách.

KampusFest

22. 9. 2026 | Kampus Dejvice

Festival minipivovarů, hudby a studentství.

„Každý geniální experiment, stejně jako každé velkolepé umělecké dílo, začíná aktem představivosti.“

Jonah Lehrer

Zpracoval Lumír Košař